

XALQARO NORDIK UNIVERSITETI

**«O‘ZBEKISTON — 2030” STRATEGIYASINI
AMALGA OSHIRISH YO‘NALISHLARI VA
ISTIQBOLLARI YOSHLAR NIGOHIDA»
MAVZUSIDAGI RESPUBLIKA ILMIY-
AMALIY KONFERENSIYA**

Toshkent – 2024

V SHUBA

<i>Raxmonova Z.R. Umumiy o'rta ta'lim maktablarida musiqa darslarini o'tkazishda o'zbek xalq cholg'ularini o'rgatish uslubiyoti (boshlang'ich sinflar misolida)...</i>	391
<i>Abdumannobova M. Insonning ruhiy rivojlanishida munosabatlar ta'siri va ularni takomillashtirish zarurati.....</i>	395
<i>Mamayusupova G.F. Yoshlarni zamonaviy kasblar va chet tillariga o'qitish tizimini yaratish.....</i>	398
<i>Ahmatqulova Sh.B. O'rta yoshlilar psixologiyasi: sabab va yechimlar</i>	401
<i>Akromova N.R. Ontogenez psixologiyasi vazifasi va ahamiyati.....</i>	403
<i>Raxmatqulova G., Yunusova N. Ma'naviy tarbiya – taraqqiyot poydevori.....</i>	405
<i>Mullajanova X.Y. Ma'naviy merosning tarixiy ahamiyati va barkamol yoshlarni tarbiyalashdagi o'rni.....</i>	408
<i>Kobiljonova J.J. "Uzbekistan-2030" strategy implementation of directions and perspectives on strategy from the youth's point of view</i>	412
<i>Qobilova M.S. Konstitutsiya yoshlarda siyosiy madaniyatning shakllanishida muhim ahamiyat kasb etadi.....</i>	416
<i>Feruz M.X. Yoshlarga oid davlat siyosati – yoshlar salohiyatini oshirishdagi muhim vosita.....</i>	419
<i>Sardor K.N. Temuriyzoda Shohruh Mirzo hukumronligi davrida temuriylar saltanatida aholi salomatligini ta'minlash bo'yicha tabobat maktablarining faoliyati.....</i>	424
<i>To'xtayeva D.Sh. Madaniyat sohasidagi islohotlar bilan kelajakka nazar</i>	427
<i>Sultanova Z.I. Yuksak ma'naviyatli avlod-uchinchi renessans bunyodkorlari... </i>	430
<i>Mustafoyeva S.S. Yoshlarga oid davlat siyosatida ma'naviyat va ma'rifat masalalari.....</i>	432
<i>Qudratullayeva E. Yoshlarga oid davlat siyosati, ma'naviy taraqqiyotni ta'minlash va madaniyat sohasini yangi bosqichga olib chiqish bo'yicha islohotlar.....</i>	435
<i>Nadjimova N.A. Raising the spiritual thinking of the young generation the role of music education.....</i>	438
<i>Mirzayeva M.M. Globallashuv jarayonida yoshlarda mafkuraviy immunitetni kuchaytirish zaruriyati.....</i>	441
<i>Мелихонов Б. Социально-психологические детерминанты воспитания молодежи</i>	444
<i>Melixonov B. Socio-psychological features of youth education based on national values.....</i>	445

<i>Karabayeva M.T.</i> Til va nutq madaniyat ko'zgasida	450
<i>Axmedova M.A.</i> Gender yondashuv asosida o'smir yoshdagi o'quvchilarni badiiy-estetik rivojlantirishning pedagogik-psixologik imkoniyatlari	453
<i>Axmedova M.M.</i> Folklor janrlarining pragmatik belgilari hikoya aspektida.....	458
<i>Ochilov A.S.</i> O'smirlar psixoenergetikasi muammosini o'rganish va uni rivojlantirishning nazariy asoslarini tahlil qilish.....	461
<i>Тошматова М.К.</i> Феномен Новый Узбекистан – решающий фактор развития	466

YOSH AVLODNING MA'NAVIY TAFAKKURINI YUKSALTIRISHDA MUSIQA TA'LIMINING O'RNI

Nadjimova Nigora Abdusolih qizi¹

¹*O'zbekiston Davlat Konservatoriyasi o'qituvchisi*
nadjimovanigora92@gmail.com

Annotyatsiya: Ushbu maqolada yosh avlodni ma'naviy tafakkurini yuksaltirishda musiqa ta'limining ahamiyati, shuningdek Prezidentimizning musiqiy ta'limning rivojlantirish xususidagi qarorlari haqida so'z boradi.

Kalit so'zlar: musiqa ta'limi, musiqa, ma'naviyat, tafakkur, san'at, metodika, pedagogika, konsert, taassurot, shaxs, vatanparvar, insonparvar, tuyg'u, tashabbus, qobiliyat, estetik did.

RAISING THE SPIRITUAL THINKING OF THE YOUNG GENERATION THE ROLE OF MUSIC EDUCATION

Nadjimova Nigora Abdusolih qizi¹

¹*Teacher of the State Conservatory of Uzbekistan*
nadjimovanigora92@gmail.com

Abstract: This article talks about the importance of music education in improving the spiritual thinking of the young generation, as well as the President's decisions regarding the development of musical education.

Key words: music education, music, spirituality, thinking, art, methodology, pedagogy, concert, impression, personality, patriot, humanitarian, instinct, initiative, ability, aesthetic taste.

**Musiqa hech narsa bilan o'lchab,
solishtirib bo'lmaydigan beqiyos
ilohiy ta'sir kuchiga ega.**
Shavkat Mirziyoyev.

Mamlakatimizda yoshlar masalasida samarali siyosat ishlari keng ko'lamda amalga oshirilmoqda. O'tgan vaqt ichida davlatimiz rahbari tomonlaridan yoshlarni har tomonlama qo'llab-quvvatlash, huquq va manfaatlarini himoya qilish uchun qator chora tadbirlar olib borilmoqda. Mamlakatimiz kelajagi uchun mas'uliyatni o'z zimmasiga olishga qodir, tashabbuskor, ijodkor, shijoatli yoshlarni tarbiyalash borasida madaniyat sohasida turli tadbirlar, tanlovlar, keng qamrovda tadbir qilinmoqda.

Musiqa insonni nafosatga boshlovchi, dillarni-dillarga bog'lovchi, kishi madaniy saviyasini oshiruvchi mo'jizaviy vositadir. Musiqa shaxsni estetik didini

tarbiyalovchi eng faol tur hisoblanadi. Musiqa ona allasidan boshlanadi. Ona allasi orqali bolaga Vatanga muhabbat, ona yurtiga sadoqat kabi insoniy tuyg'ularni yetkazadi..

Musiqa insoniyat ma'naviyat taffakurining buyuk ne'matlaridan biridir. Xar bir xalqning ma'naviy madaniyatiga erishgan yutuqlari uning adabiyot va sa'natida, binobarin musiqa san'atidagi betakror ijod numunalari bilan ham qadrlanadi va e'tirof etiladi. Shu ma'noda xalqimiz o'zining boy milliy va mumtoz musiqasi zamonaviy ijro san'ati bilan jahon xalqlari madaniyatida o'zining asosli o'rnini egallab kelmoqda..

Har bir xalqning maorifida musiqa tarbiyasi metodikasi pedagogikaning didaktik qonuniyatlariga va shu xalqning milliy musiqa madaniyati, tili va madaniy an'alariga asoslanadi. Shu bilan birga musiqa tarbiyasining strukturasi, sistemasi va ilmiy-metodik yutuqlari boshqa millatning ma'rifiy madaniyatiga ham ijobiy ta'sir etadi.

Bugungi kunda jamiyatimiz taraqqiyotida ham ma'naviy, ham jismoniy sog'lom avlodni tarbiyalash eng ustuvor vazifalarimizdan biri sanaladi. Zeroki qator aytilgan bu fikrlar zamirida har doimgidek yoshlar turadi, sababi ularning bugungi kundagi olgan ta'lim- tarbiyasi nafaqat o'zlari uchun balki yurtimiz taraqqiyoti uchun eng muhim poydevordir. Hurmatli Prezidentimiz Shavkat Mirziyoyev bejizga "Agar mendan sizni nima qiynaydi" deb so'rasangiz, farzandlarimizning ta'lim va tarbiyasi deb javob beraman"- degan fikrlari fikrimiz yaqqol dalilidir.

Biz yashab turgan mamlakat taraqqiyotida musiqa ta'limining o'rni beqiyosdir. Millat va elatlarni birlashtiradigan, an'analarni mustahkamlaydigan ham milliy madaniyatimizdir. Har qanday ko'ngilni o'ziga rom eta oladigan, insonlarni qalbiga ezgulik urug'ini ekib boshqa yomon illatlarga qarshi kurashadigan ham musiqa desak mubolag'a emas. O'z-o'zidan sezilib turibdiki,

Ma'lumki yaxshi oilaviy muhitda tarbiyalangan bolaning hayot haqidagi turli voqea-hodisalar, urf-odat, madaniyat va san'atga oid taassurotlari ko'pincha ijobiy kechadi. Oiladagi birlikda televizor ko'rish, konsert tomosha qilish, teatr tomosha qilish va o'z taassurotlarini o'rtoqlashish kabi muloqotlar bolalar dunyoqarashini o'stirib, hayotiy voqealarni aks ettiruvchi adabiyot, san'at musiqani mohiyatini tushunish va badiiy idrok etishga olib keladi.

Xususan bolalarni san'atga, musiqaga qiziqtirish uchun hamda ularning dunyoqarashini oshirish uchun o'rta ta'lim maktablarida, bolalar musiqa va san'at maktablarida san'at ustalari bilan ijodiy uchrashuvlar, ko'ngilochar tadbirlarni tashkillashtirish, ularning musiqa haqidagi tasavvurlarini kengaytirish, o'quvchi yoshlarning qiziqishini o'stirib, bo'sh vaqtlarini behuda sarflamasliklarini oldini olishimiz mumkin. Bejizga davlatimiz rahbari Sh.Mirziyoyev bugungi kunda yurtimizda amalga oshirilayotgan: "Besh muhim tashabbus"ni joriy qilmaganlar. Aynan shu besh tashabbusimizning birinchi yo'nalishi musiqa va san'atga bag'ishlangan. Mana shundan ham ko'rinib turibdiki musiqaning yosh avlod tarbiyasida o'rni kattaligini.

Biz insonning ruhiy kamoloti haqida gapirar ekanmiz, albatta bu maqsadga musiqa san'atisiz erishib bo'lmaydi.

1. Musiqa - o'z tabiatiga ko'ra hissiy va ruhiy kechinmalar uyg'otuvchi.

2. Musiqa - kishilarda nozik didni tarbiyalovchi.
3. Musiqa - tinglovchini ham, ijrochini ham nafosatga , ma'naviy barkamolikka undovchi kuchli vosita.

Ko'pchilik yaxshi biladiki, ertaklarda qahramon musiqa orqali ulkan dev yoki ilonni sehrlab, uning changalidan o'zi yoki sevgan qizini xalos etadi. Bunday voqealar rivojida musiqa orqali ifodalab, ochib beradi. Chuqurroq nazar tashlaydigan bo'lsak, buning zamirida musiqaning ko'ngilni ezgulikka undovchi san'at ekani o'z aksini topgan. Albatta musiqa shaxsni shakllantirish, uning ijobiy fazilatlarini o'z-o'zidan belgilab bermaydi. Biz aytmoqchi bo'lgan fikr shundayki musiqaning g'oyaviy mazmuni nafaqat yosh avlod balki butun insoniyat tarbiyasi bilan bog'liqdir.

Bolalar tomonidan musiqaning idrok etilishi avvalo milliy musiqamizni idrok etishdan boshlanishi lozim. Milliy istiqlol sharofati bilan milliy musiqiy merosimizga milliy-ma'naviy qadryatlarimiz qatorida alohida e'tibor berila boshlandi. Endilikda biz xalqimizning ajoyib, xilma-xil va bir biridan go'zal mahalliy musiqiy an'analarini tinglab idrok etish va ulardan ma'naviy zavq olish, ruhiy bahramand bo'lish imkoniga ega bo'ldik. Milliy musiqa xalqimiz boy ma'naviyatining, barkamol ruhiyatining g'ozal badiiy ifodasi bo'lish bilan bir qatorda yangi, buyuk davlat bunyodkorligi yo'lida tinmay mehnat qilayotgan xalqimizga, jamiyatimizga ma'naviy ruhiy quvvat bag'ishlovchi muhim vosita bo'lib xizmat qiladi.

Ma'lumki biz bugungi kunda butun dunyo shiddat bilan o'zgarayotgan fan-texnika, innovatsiyalar asrida yashayabmiz. Fan texnika qanchalik tez o'zgarsa, bizning hayotimizda tutgan o'rni shunchalik muhim bo'lib boraveradi. Xuddi shunday bu albatta yurtimizda ta'lim sohasiga ham o'z ta'sirini ko'rsatmoqda. Bugun har bir pedagog o'qituvchi darslarini ana shunday samarali o'tkazish uchun bundan foydalanmoqda. Bu borada aynan musiqa fanida chinakam musiqa na'munalari va ularda ilgari surilgan ezgu g'oyalar yosh avlodga singdirilmoqda va o'zining ijobiy natijasini beradi.

Xulosa qilib shuni aytish mumkinki, musiqa tarbiyasi shaxs sifatida shakllanayotgan bolalarning qalbida milliy ruhni kamol toptirish, ma'naviy va axloqiy madaniyatni musiqiy didni shakllantirish, musiqiy tasavvurlarini yanada boyitish hamda ularda vatanparvarlik, insonparvarlik tuyg'ularini, tashabbuskorlik qobiliyatlarini kamol toptirishdir.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati

1. O'zbekiston Respublikasining Konstitusiyasi, T., "O'zbekiston", 1992.
2. O'zbekiston Respublikasining "Ta'lim to'g'risida"gi Qonuni// Barkamol avlod – O'zbekiston taraqqiyotining poydevori. – T.: Sharq NMAK, 1997. – 20-29-b.
3. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Madaniyat va san'at sohasini yanada rivojlantirishga doir qo'shimcha chora-tadbirlari to'g'risida gi PQ- 112-sonli qarori.

4. "O'zbekistonda ilmiy-amaliy tadqiqotlar" mavzusidagi Respublika 18-KO'P tarmoqli ilmiy masofaviy onlayn konferensiya materiallari. 2020. Toshkent. Musiqa va Hayot. 15-qism.
5. Mirziyoev SH. Erkin va farovon, demokratik O'zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz. – Toshkent: O'zbekiston. 2016. – 59 b.
6. Karimov I.A. Barkamol avlod – O'zbekiston taraqqiyoti poydevori. – Toshkent: O'zbekiston, 1997, – 23 b.
7. <http://manaviyat.uz/>

GLOBALLASHUV JARAYONIDA YOSHLARDA MAFKURAVIY IMMUNITETNI KUCHAYTIRISH ZARURIYATI

Mirzayeva (Xikmatova) Madinabonu Ma'murjon qizi¹

*¹O'zbekiston Milliy universiteti
Ijtimoiy fanlar fakulteti
dilnozaxusanova092@gmail.com*

Annotatsiya: Bugungi globallashuv davrida hayot tarzi tobora murakkab jarayonga aylanib bormoqda. Axborot manbalari ham kundan kunga yangilanib soat-daqiqa sayin o'zgarib ketmoqda. 1 soat oldin olgan ma'lumotimiz keyingi daqiqalarga to'g'ri kelmayapti. Bundan holatlarda bizga albatta kuchli mafkuraviy immunitet yordam beradi va uni bevosita yoshlar ongiga vaksinatsiya qilish orqali biz turli xil g'oyaviy xurujlardan qutqarib qolishimiz mumkin. Bugungi maqolamda shu va boshqa masalalar haqida atroflicha fikr boradi.

Kalit so'zlar: globallashuv, zamon, ma'naviyat, yoshlar, Vatan, Prezident, mafkura, mafkuraviy-immunitet, xalq, mustaqillik.

Hozirgi davrda insoniyat rivojlanishining asosiy xususiyatlaridan biri bu globallashuv jarayonining kuchayib borishidir. Bizga ma'lumki, turli ko'rinish va shakllardagi ma'naviy tahdidlar, asosan, yoshlarga qaratilmoqda. Albatta, buning asosiy sababi yoshlarning jamiyatdagi eng faol qatlam ekani, turli g'oyalar, ta'sirlarga beriluvchanligi bilan izohlanadi. Ayni paytda, yoshlar ongini zabt etish har qanday mafkuraviy kuch uchun strategik ahamiyatga ega. Zero, mamlakatning istiqboli aynan yoshlarning ehtiyoji, manfaatlari va ulardan kelib chiquvchi maqsadlari bilan belgilanadi. Shuning uchun ham birinchi Prezidentimiz I.A.Karimov: "Bunday tajovuzkorona harakatlar bizlar uchun mutlaqo begona mafkura va dunyoqarashni avvalo beg'ubor yoshlarimizning qalbi va ongiga singdirishga qaratilgani bilan ayniqsa xatarlidir"[1], - deb ta'kidlaydi.

Umumiy ma'noda, globallashuv bu zamonaviy ilmiy texnika taraqqiyoti asosida, texnika, texnologiyalar hamda xalqlar orasida aloqalarning rivojlanishi